

lisveden koulun oppilashuoltosuunnitelma

1 Oppilashuollon kokonaistarve

Oppilashuollon tarpeeseen vaikuttavat perheiden huolet. Kunnassa työttömyysprosentti on 7 % ja pätkätöitä ja vuorotyötä tekevien vanhempien määrä on lisääntynyt, mikä tuo epävakautta perheiden tilanteisiin. Yksinhuoltajaperheitä on paljon samoin kuin uusperheitä, joissa lapset ja nuoret elävät välillä melko haastavissa olosuhteissa perheen ihmissuhteiden kanssa. Huolen aiheena ovat lisäksi yhteiskunnan muutokset ja siihen liittyvät vanhemmuuden haasteet.

Suonenjoella on paljon sijaiskoteja. Kunnassa maahanmuuttajalasten määrä on vähäinen. Vieraskielisiä lapsia on syyskuussa 2019 14 oppilasta.

Iisveden koulussa on oppilaita 1-6 luokilla 67. Lukuvuonna 2019 - 2020 tehostetun ja erityisen tuen piirissä on 12 oppilasta.

2 Oppilashuoltopalvelut

Oppilashuoltopalveluihin kuuluvat terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelut, sekä vastaava kuraattori ja psykologi. Iisveden koululla nämä palvelut ovat käytettävissä osittain kerran viikossa, osittain kerran kuukaudessa, ja tarpeen mukaan enemmän.

2.1 *Terveydenhoitaja ja – lääkäripalvelut*

Iisveden koululla on käytössä terveydenhoitajan palvelut yhtenä päivänä viikossa. Terveydenhoitaja tekee laaja-alaisen terveystarkastuksen ensimmäisellä ja viidennellä luokalla. Näillä luokilla on myös koululääkärin tarkastus. Muilla luokilla tehdään tavallinen terveydenhoitajan tarkastus.

2.2 *Vastaava kuraattori*

Iisveden koululla on käytössä koulukuraattorin palvelut yhtenä päivänä viikossa n. kolme kertaa kuukaudessa, muinakin päivinä on mahdollisuus konsultointiin ainakin puhelimitse.

Koulukuraattorin työpanosta tarvitaan yksilökohtaisessa oppilashuoltotyössä, monialaisissa asiantuntijaryhmissä, opettajien konsultoinnissa, yhteistyössä kotien kanssa, koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä ja koulun yhteisöllisessä työssä.

2.3 *Psykologi*

Iisveden koululla psykologi käy tarpeen mukaan. Psykologia on mahdollisuus myös konsultoida puhelimitse. Psykologin virka on koulutoimen alainen ja työaika jakautuu terveydenhuollon (neuvolan) ja koulujen kesken. Psykologia tarvitaan yksilökohtaisessa oppilastyössä, monialaisissa asiantuntijaryhmissä, opettajien konsultoinnissa, asiantuntijana tarvittaessa oppilashuoltoryhmässä tai muussa yhteisöllisessä työssä.

3 Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koulussa edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä oppilashuoltoa toteuttavat kaikki oppilashuollon toimijat (4§).

3.1 *Kouluyhteisön hyvinvointia edistäviä toimintamuotoja*

Koulun järjestyssäännöissä annetaan ohjeet siitä, millaista toimintaa ja käytöstä oppilailta edellytetään. Sääntöjen tarkoituksena on edistää kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Koulun juhlat, liikunta- ym. tapahtumat ja teemapäivät lisäävät viihtyisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Ne voivat mahdollistaa sellaisten oppilaiden vahvuuksien esille tuomisen, jotka eivät tavallisesti pääse ”loistamaan”.

Kummitoiminta 0-6 luokilla alkaa siitä, että kullekin uudelle esikoululaiselle (lisveden päiväkodista) valitaan kummioppilas 4. luokan oppilaista. Kummitoiminta ehkäisee kiusaamista ja luo turvallisuutta sekä lievittää koulutulokkaiden kokemaa jännitystä ja pelkoja koulunkäynnin alkaessa. Koulukummi on tärkeä kouluyhteisöön ja sen tapoihin tutustuttaja sekä opettajan apuna monissa käytännön tilanteissa. Yhteistä toimintaa voivat olla esim. liikuntatunnit sekä askartelu-, peli- ja lukutuokiot. Kummit auttavat mm. talvella luistimien sitomisessa ja suksien kiinnittämisessä ja viettävät välitunneilla aikaa kummioppilaiden kanssa. Kummit ovat apuna myös koulun ulkopuolisissa tapahtumissa, kuten teatterireissuilla ja kirkossa.

Oppilaskunta koostuu kaikista koulun oppilaista. Oppilaskunnan hallituksen jäsenet valitaan hakemusten ja äänestyksen perusteella. Hallitus suunnittelee ja toteuttaa erilaisia kouluviihtyvyyttä edistäviä tapahtumia ja teemapäiviä. Hallituksen tarkoituksena on myös tuoda esille oppilaiden tarpeita ja ideoita ja tehdä parannusehdotuksia. Oppilaiden osallisuutta pyritään tukemaan eri tavoin.

Kiusaamista ennalta ehkäiseviä tunteja pidetään kaikille luokille. Tunteilla käsitellään kiusaamisen ehkäisyyn liittyviä teemoja, mutta pyritään myös parantamaan luokkien yhteishenkeä ja opettamaan sosiaalisia taitoja.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen ovat kaikki opettajat saaneet koulutusta. Teeman mukaisia harjoitteita ja tunteja pidetään kaikille luokille.

Liikkuva koulu – toiminnan tavoitteena on säilyttää olemassa olevia käytäntöjä, kehittää niitä ja muuttaa koulupäivää liikunnallisempaan ja aktiivisempaan suuntaan. Oppilaita on koulutettu välkkäriohjaajiksi ja koululle on hankittu liikuntavälineitä. Koulunkäynninohjaaja vetää kerran viikossa ohjattua välituntitoimintaa. Koulupäivään on järjestetty liikunnallinen pitkä välitunti.

3.2 *Oppilashuoltoryhmän toiminta*

lisveden koulun oppilashuoltoryhmää vetää rehtori. Lisäksi siihen kuuluvat kaikki opettajat, koulukuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja ja erityisopettaja. Ryhmään voidaan kutsua myös muita henkilöitä kuultavaksi.

Oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Se laatii vuosittaisen toimintasuunnitelman ja painopistealueet koulun oppilashuoltotyölle.

Ryhmä seuraa koulu yhteisön hyvinvointia ja toimintaa, käsittelee kiusaamiskartoitusten, kouluterveyskyselyn ja tasa-arvokyselyn yhteenvedot ja suunnittelee niiden johdosta tarvittavat toimenpiteet. Ryhmä kehittää uusia toimintamuotoja. Ryhmä seuraa myös yksilökohtaisen oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön toimivuutta.

Ryhmä kokoontuu kerran lukukaudessa ja tarvittaessa. Kokoontumisajat sovitaan ennakkoon ja kokouksesta tehdään muistio.

Huoltajien edustajia voidaan kutsua mukaan kokoukseen.

Ryhmä kuulee oppilaskunnan hallituksen mielipiteitä käsiteltäviin asioihin.

3.3 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Vapaa-ajanohjaaja on Suonenjoella toimivan Liikkuva koulu- toiminnan koordinaattori. Liikkuva koulu järjestää ja kehittää toiminnallisempaa koulu ympäristöä ja kulttuuria. Yhteistyötä voidaan tehdä myös koulujen kerhotoiminnan osalta, jotta jokaiselle löytyisi harrastuksia riittävässä määrin taitotasosta riippumatta. Nuorisotoimi vastaa myös lisveden koulun iltapäiväkerhotoiminnasta. Koulunuorisotyöntekijä järjestää vuoron perään ja myös tarpeen mukaan kerhotoimintaa kouluille. Kerhot ovat matalan kynnyksen toimintakerhoja, joissa tavoitteena on myös päästä kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut osallistuvat esikoulu- ja kouluikäisten hyvinvoinnin tukemiseen tarjoamalla lapsille ja nuorille mahdollisimman monipuolisia kulttuurielämyksiä ja yhteistyön mahdollisuuksia. Vanhempien kiinnostuksesta ja aktiivisuudesta riippumatta kaikki lapset pääsevät osalliseksi myös kulttuurielämyksistä, joita ovat mm.

- vuosittaiset konserttavierailut
- muut esitykset kouluilla: tanssiteatteria, taikuria, kansanmusiikkia ym.
- Sisä-Savon kansalaisopiston alla toimivan teatteri Lumon esitykset, joita paikkakunnan koululaisilla on mahdollisuus päästä katsomaan
- näyttelyt ja työpajat ovat koettavissa myös päiväsaikaan ja näitä markkinoidaan suoraan kouluille ja päiväkodeille
- kaupunkisuunnistus, johon liittyviä kuvia ja kysymyksiä on kulttuuritoimistossa koululuokkien lainattavissa
- museot, joihin normaalien kesäaikaisten aukioloaikojen ulkopuolella voidaan ryhmille sopia erillisiä vierailuja. Suonenjoen työläiskotimuseo sijaitsee Lisveden Kolikkoinmäellä ja se on sisustettu 1950-luvun tyyliin; Kotiseutumuseo kirkon läheisyydessä on vanha viljamakasiini ja sen vanhat työvälineet ja kotitalousesineet kiinnostavat lapsia kovasti
- kulttuurikasvatussuunnitelman mukainen toiminta, mm. kotiseutukierros

Suonenjoen seurakunta

Suonenjoen seurakunta järjestää päivänavauksia ja koululaisjumalanpalveluksia. Seurakunta järjestää koululle konsertteja ja vierailuja.

Järjestöt

Erilaisiin tilanteisiin ja tapahtumiin etsitään yhteistyökumppaneita paikallisista järjestöistä. Yhteistyöhön ovat olleet halukkaita mm. MLL, Sisä-Savon Mielenterveysseura, Suonenjoen latu, Lisveden Kiri, Suonenjoen Vasama ja muut urheiluseurat.

3.4 Yhteistyö oppilaanohjauksessa

Yhtenäiskoulun oppilaanohjaaja käy tutustumassa 6. luokkalaisiin keväällä ja hän kertoo yläkoulussa opiskelusta. Hän organisoii 6. luokkalaisten vierailun yläkoulussa. Oppilaanohjaukseen liittyy mm. yrityskylävierailut, jotka tutustuttavat 6. luokkalaisia työelämään.

3.5 Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastaminen

Koululla tehdään säännöllisin väliajoin erilaisia tarkastuksia, esim. työterveyshuollon työoloselvitys, ympäristöterveystarkastajan koulutarkastus, aluehallintoviraston työsuojelutarkastus ja pelastuslaitoksen palotarkastus.

3.6 Ohjeistus poissaolojen seurannasta ja niihin puuttumisesta

Oppilaiden tulee osallistua perusopetukseen ja huoltajien tehtävä on huolehtia siitä, että lasten oppivelvollisuus tulee suoritettua. Koulun on seurattava oppilaiden poissaoloja ja ilmoitettava luvattomista poissaoloista huoltajille.

3.6.1 Oppilaan velvollisuudet:

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. (POL 35 §)

Sairauspoissaolon aikana oppilas mahdollisuuksien mukaan huolehtii koulutehtävistään.

Jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, hakeutuu hän terveydenhoitajan vastaanotolle. Ellei terveydenhoitaja ole paikalla, luvan kotiinnlähttöön antaa luokanopettaja tai tarvittaessa joku muu opettaja. Oppilas ei saa lähteä koulusta ilman lupaa. Sairastumistilanteessa koululta ollaan yhteydessä huoltajaan.

3.6.2 Huoltajan velvollisuudet:

Huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua (POL 26 §)

Jos oppilas joutuu äkillisen syyn vuoksi (sairastuminen yms.) jäämään pois koulusta, tulee huoltajan ilmoittaa siitä kouluun mahdollisimman nopeasti (=saman aamupäivän aikana) puhelimitse tai Wilman kautta.

Anotun loman aikana tulee huoltajan yhdessä oppilaan kanssa huolehtia siitä, että koulutehtävät tulevat suoritetuiksi.

3.6.3 Koulun velvollisuudet

Koulun tulee seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista huoltajalle (POL 26 §). Jos huoltajan ilmoitusta poissaolosta ei tule, on luokanopettaja velvollinen selvittämään oppilaan poissaolon syyn mahdollisimman pikaisesti.

Luokanopettaja voi myöntää oppilaan huoltajalle luvan oppilaan enintään viiden päivän poissaoloon esim. matkan takia. Viittä päivää pidemmät vapautukset koulutyöstä myöntää rehtori. Poissaolosta tehdään tällöin viranomaispäätös perusopetuslain mukaisesti.

3.6.4 Koulun menettelytavat poissaolojen seurannassa:

Kaikkien poissaolojen lähestyessä 1-6 luokkalaisella 30 tuntia lukukaudessa, luokanopettaja tarkistaa, ovatko ne asiallisia ja konsultoi tilanteesta koulukuraattoria.

Epäselvät tai epätavallisen runsaat sairauspoissaolot:

- luokanopettaja keskustelee oppilaan ja huoltajan kanssa : kertoo mitä huonoja seurauksia runsaista poissaoloista aiheutuu, miksi ollaan huolissaan ja mikä on koulun ohjeistus
- luokanopettaja sopii oppilaan ja huoltajan kanssa tekemättömien töiden tekemisestä kotona.
- luokanopettaja ohjaa kouluterveydenhoitajalle, joka tarvittaessa ohjaa koululääkärille tai tarvittaviin jatkotutkimuksiin
- luokanopettaja, terveydenhoitaja ja huoltaja tekevät yhteistyötä asian selvittelyssä ja seurannassa
- tarvittaessa ohjaus koulukuraattorin selvittelyihin

Luvattomat poissaolot:

- luokanopettaja ottaa yhteyttä huoltajaan samana päivänä
- luokanopettaja sopii huoltajan kanssa luvattomien poissaolotuntien korvaamisesta
- jos kyse ei ole yksittäisestä laiminlyönnistä vaan suuremmasta huolesta → ohjaus koulukuraattorille elämäntilanteen selvittelyä varten → kuraattori keskustelee oppilaan kanssa ja on yhteydessä kotiin

Jos epäselvät tai luvattomat poissaolot jatkuvat

- kutsuu luokanopettaja oppilaan ja huoltajan palaveriin, missä tilannetta selvitetään ja tehdään suunnitelma tilanteen kohentamiseksi. Mukana palaverissa tilanteen mukaan terveydenhoitaja, kuraattori, erityisopettaja tai rehtori (= monialainen asiantuntijaryhmä). Sovitaan seurantatapaaminen. Myös perhepalveluiden sosiaalityöntekijä voidaan kutsua mukaan selvittämään tukitoimien tarvetta kotiin (= yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi)
- oppilas ohjataan tarvittaessa perheneuvolaan, nuorten työryhmän vastaanotolle tai sosiaalitoimen tukitoimien piiriin tai etsitään muita koulun ulkopuolisia tahoja oppilaan auttamiseksi.

Jos tilanne ei korjaannu – poissaoloja yli 60h (1-6 lk) käsitellään asia laajennetussa asiantuntijaryhmässä, ja sovitaan jatkotoimista. Mahdollisia jatkotoimia ovat

- muutokset koulun opetusjärjestelyissä
- ohjaaminen perheneuvolaan
- yhteys lastensuojeluun, tarvittaessa lastensuojeluilmoitus
- verkostopalaveri
- ilmoitus poliisille huoltajan oppivelvollisuuden valvonnan laiminlyönnistä (POL 45 §); tämän tekee koulutuslautakunta koulusta saamansa selvityksen perusteella.

3.7 Tapaturmien ehkäisy ja ensiavun antaminen ja hoitoonohjaus

Tapaturmien ehkäisy ja ensiavun antaminen ja hoitoonohjaus selostetaan tarkemmin koulun turvallisuuskansiossa.

3.8 Päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Päihteiden käyttöä pyritään ehkäisemään ennaltaehkäisevästi mm. valistamalla oppilaita. Mikäli tämä ei kuitenkaan riitä, on oppilaiden päihteiden käyttöön puututtava.

3.8.1 Ennaltaehkäisevä toiminta

- Päihdevalistusta annetaan eri oppiaineiden yhteydessä.
- Henkilökohtaista valistusta lapset ja nuoret saavat terveystarkastusten yhteydessä.
- Poissaoloseuranta ja poissaoloihin puuttuminen on yksi tapa, mikä auttaa havaitsemaan alkavaa päihteiden käyttöä.
- Kiinnitetään huomiota huolelliseen välituntivalvontaan ja asiaankuulumattomiin henkilöihin koulun alueella.
- Järjestyssääntöihin on lisätty kirjaus, jonka mukaan myös nuuskan, energianuuskan, sähkötupakan ja energiajuomien käyttö on koulussa ja kouluaikana kiellettyä.
- Vanhemmille tarjotaan mahdollisuus luokkakohtaisissa vanhempaintapaamisissa luoda yhteisiä sääntöjä mm. kotiintuloajoista ja vanhempien keskinäisestä yhteistyöstä.
- Yleinen aikuisten huolenpito, välittäminen, keskinäinen yhteistyö ja nuoren kuuleminen ovat tärkeitä ennaltaehkäisyn keinoja.

3.8.2 Päihteidenkäyttöön puuttuminen

Kaikkiin havaittuihin tupakointirikkeisiin puututaan ja niistä menee ilmoitus huoltajalle.

Jos oppilas tavataan päihtyneenä koulussa, ottaa tilanteen havainnut henkilö yhteyttä rehtoriin ja koululta otetaan välittömästi yhteyttä huoltajiin, joita pyydetään tulemaan koululle. Tarvittaessa oppilas toimitetaan terveyskeskukseen. Oppilasta ei tule jättää yksin. Asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus. Tarvittaessa järjestetään tapaaminen asian selvittämiseksi (yhdessä sosiaalitoimen kanssa) ja sovitaan tarvittavista jatkotoimista.

Jos koulussa tulee selkeä huoli oppilaan päihteidenkäytöstä vapaa-ajalla, asiasta keskustellaan oppilaan kanssa (terveydenhoitaja, koulukuraattori) ja huolesta keskustellaan huoltajien kanssa. Jos kyseessä on muu kuin yksittäinen kokeilu, tehdään lastensuojeluilmoitus.

Jos oppilaalla on päihteitä mukana koulussa, päihteet takavarikoidaan ja asiasta otetaan yhteyttä huoltajiin.

3.9 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Alakoululaisten koulumatkat odotusaikoinen eivät ylitä 2,5 tuntia. Ennen koulun alkua koululla on aikuinen paikalla. Kuljetusten odotustunteihin ja kyyteihin saattamiseen on nimetty koulunkäynnin ohjaaja valvomaan oppilaita.

3.10 Suunnitelma oppilaiden suojaamisesta väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kiusaamista, häiritsemistä ja väkivaltaa pyritään välttämään ennaltaehkäisevillä menetelmillä. Mikäli edellä mainittuja kuitenkin ilmenee, on niihin puututtava viipymättä.

3.10.1 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisyn menettelytapa

- Henkilökunnalla on ei-hyväksyvä asenne kiusaamiseen ja väkivaltaan ja valmius puuttua esille tuleviin tilanteisiin. Kaikkeen esille tulevaan kiusaamiseen ja väkivaltaan puututaan eli käytössä on 0-toleranssi.
- Koulun järjestyssäännöt ohjaavat asialliseen ja muita kunnioittavaan käytökseen. Järjestyssääntöjen noudattamista valvotaan ja nuhteluiden ja rangaistusten ohella lapsia ohjataan myönteisiin tapoihin toimia.
- Aikuisten oma malli: miten aikuiset itse toimivat rakentavasti ongelmatilanteissa ja miten kohtelevat toisiaan ja oppilaita.

- Säännöllinen tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen tukee kiusaamisen ehkäisyä ja lasten sosiaalisia taitoja.
- Annetaan myönteistä palautetta hyvästä käytöksestä ja huomataan käytöksen parantuminen.
- Koululla on kaikkiin oppilaisiin kohdistuvia *yleisiä toimenpiteitä*, joiden tarkoituksena on ehkäistä kiusaamista, synnyttää hyvää luokkailmapiiriä ja lisätä koulussa viihtymistä.
- Välituntivalvonta on riittävä ja se hoidetaan hyvin.
- Kouluilla on sekä oppilaita että opettajia varten KiVa-koulu ohjelman mukainen ohjeistus kiusaamiseen puuttumiseksi. Ohjeistus ja koulun periaatteet kiusaamisen suhteen käydään läpi vuosittain opettajakokouksissa ja muissa henkilökunnan tapaamisissa.
- Luokanopettajat puhuvat omissa luokissaan vähintään joka lukukauden alussa kiusaamisesta, antavat siihen liittyvät toimintaohjeet ja rohkaisevat lapsia kertomaan kiusaamisesta. Kiusaaminen otetaan puheeksi lapsen ja vanhemman kanssa jokaisessa arviointikeskustelussa. Kiusaamiseen puuttumisesta kerrotaan vanhempainilloissa.
- Opettaja voi tehdä luokassaan kiusaamiskyselyn tai tästä voidaan sopia koko koulun tasolla.
- Kiusaamisteema ja toisten kunnioittaminen on lukuvuoden mittaan useaan otteeseen esillä päivänavauksissa. Näin ylläpidetään kiusaamisen vastaista asennetta ja tuetaan kiusaamistapausten esille tuomista.
- Terveystarkastuksen yhteydessä terveydenhoitaja kysyy oppilaalta muun hyvinvoinnin ohella kiusaamisesta ja tarvittaessa vie asiaa eteenpäin.
- Kiusaamista ja muuta hyvinvoinnin tilaa seurataan vuosittain mm. arviointikeskusteluissa.

3.10.2 Kiusaamiseen puuttuminen lisveden koulussa

- koulussa opettajat kertaavat luokalleen, miten menetellä kiusaamistapauksissa
- kaikille luokille pidetään lukuvuoden aikana aihetta tukevia oppitunteja
- Lukuvuoden päätteeksi tehdään tilanekartoitus, missä seurataan koulun kiusaamistilannetta
- Kaikkeen esille tulevaan kiusaamiseen puututaan, puuttuminen kuuluu kaikille koulussa työskenteleville
 - Henkilö, jonka tietoon kiusaamisen on tullut, tekee alkuselvittelyn, saattaa asian luokanopettajan /-ohjaajan tietoon ja täyttää *seulontalomakkeen*
 - Jos kyse on satunnaisesta kiusaamisesta tai muusta oppilaiden välisestä erimielisyydestä *luokkien opettajat* keskustelevat osapuolien kanssa.
 - Jos kysymys on toistuvasta kiusaamisesta, joka aiheuttaa kiusatulle pahaa mieltä, ohjautuu asian jatkokäsittely KiVa- tiimille.
- KiVa – tiimi
 - keskustelee kiusatun ja kiusaamisen osallistuneiden kanssa ja kirjaa sovitut asiat KiVa lomakkeille tai tekee muutoin yhteenvedon keskusteluista ja seuraa kiusaamisen loppumista.
 - ohjeistaa luokanopettajaa etsimään luokasta pari tukihenkilöä kiusatulle oppilaalle
 - informoi huoltajia ja luokanopettajaa asiasta ensimmäisten keskusteluiden jälkeen

3.10.3 Jos kiusaaminen ei lopu tai se on erityisen vakavaa

Luokanopettaja kutsuu osapuolet huoltajineen koululle kuulemis- ja selvittelytilaisuuteen. Mukana voi olla KiVa-tiimin edustaja tai muita asiaan liittyviä henkilöitä. Tapaamisessa sovitut asiat kirjataan. Vakavissa tapauksissa voidaan mukaan pyytää poliisin edustaja.

Rangaistuksista sovitaan tilanne- ja tapauskohtaisesti perusopetuslain ja järjestyssäännön mukaisesti.

Osapuolet voidaan ohjata jatkokeskusteluihin kuraattorille, psykologille tai tarvittaessa perheneuvolaan.

Jos KiVa-tiimin ja vanhempien yhteistyön keinoin ei kiusaamista saada loppumaan, on vanhemmilla mahdollisuus kääntyä poliisin puoleen.

Kiusaaminen on **rikollista toimintaa**, kun se täyttää lainsäädännössä rikokselle asetetut tunnusmerkit. Tällaisia ovat mm. *laiton uhkaus, kunnianloukkaus, lievä pahoinpitely ja pahoinpitely*. Lievässä pahoinpitelyssä aiheutetaan toiselle fyysistä kipua, josta ei jää pysyvää jälkeä. Tällaisessa tapauksessa huoltajat tai yli 15-vuotias uhri voivat tehdä tutkintapyyntöä poliisille. Pahoinpitely on ruumiillista väkivaltaa, jossa vahingoitetaan toista ja se on ns. virallisen syytteen alainen rikos, josta myös koulu voi tehdä ilmoituksen poliisille (Kiva Koulu Vanhempien opas 2009)

Väkivalta, häirintä- ja uhkatilanteista täytetään raportointilomake. Asiasta tiedotetaan vanhempia ja tarvittaessa otetaan yhteyttä lastensuojeluun.

3.11 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Toiminta uhka- ja vaaratilanteissa ja kriiseissä on selostettu tarkemmin koulun turvallisuuskansiossa.

4 Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämisellä tarkoitetaan yksittäisen oppilaan oppilashuollollisen asian käsittelemistä. Tämä voi tarkoittaa oppilaan ohjaamista kuraattorille tai psykologille, monialaisen asiantuntija ryhmän kokoamista, terveydenhoitajan tai lääkärin palveluja tai muita koulun tukikeinoja.

4.1 Toiminta yksittäisen oppilaan tukemisessa ja asiantuntijaryhmän toimintaperiaatteet

Koulussa toimitaan varhaisen puuttumisen/tukemisen periaatteen mukaan eli tartutaan asiaan siinä vaiheessa, kun huoli on vielä pieni ja tilannetta ehkä voidaan auttaa pienillä tukikeinoilla. Monissa tilanteissa jo lapsen kiireetön kuunteleminen auttaa häntä. Orastavasta, epäselvästä huolesta opettaja tai muu koulun henkilö voi keskustella toisen työntekijän kanssa ajatustensa selkiyttämiseksi. Terveystoimittajaa, kuraattoria tai psykologia voi konsultoida. Tärkeintä on keskustella huolesta oppilaan kanssa ja ottaa yhteyttä huoltajiin ennen kuin lasta ohjataan eteenpäin.

4.1.1 Ohjaaminen psykologille ja kuraattorille

Jos koulun työntekijä arvioi, että oppilas tarvitsee opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien takia psykologi- tai kuraattoripalveluita, hänen tulee ottaa viipymättä yhteyttä ko. työntekijään yhdessä oppilaan kanssa. Lisäksi hänen on annettava tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, on oppilaalle annettava tieto yhteydenotosta. (16§)

Psykologi hoitaa oppimisvaikeuksiin, neurologisiin, keskittymiseen ja tarkkaavaisuuden pulmiin ja mielenterveyden huoliin liittyviä asioita.

Kuraattori hoitaa sosiaalsiin suhteisiin ja koulunkäyntiin liittyviä vaikeuksia. Hänelle kuuluu myös käyttäytymiseen, alakuloisuuteen, luokan ilmapiiriin ja toimintaan, perhehuoliin ja arjen sujumiseen liittyvät ongelmat.

4.1.2 Oppilaan ja huoltajan asema oppilashuollossa

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Lapsen omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Alaikäinen voi painavasta syytä kieltää huoltajaa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoisan käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion edun toteutumisesta tekee sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluita (18§).

4.1.3 Monialainen asiantuntijaryhmä

Kun oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarvetta on syytä selvittää enemmän, kootaan tätä tehtävää varten asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoaa se henkilö, kenelle se työtehtävänsä perusteella kuuluu. Ryhmän voi koota luokanopettaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, vastaava kuraattori tai psykologi. Kokoaja tekee ehdotuksen lapselle ja tarvittaessa huoltajille ketä ryhmässä olisi hyvä olla ja he voivat tehdä omia ehdotuksiaan. Asian käsittelyyn tarvitaan oppilaan suostumus.

Oppilaan asian käsittelyyn voi osallistua myös oppilaan läheisiä tai opiskeluhuollon yhteistyötahoja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi lastensuojelun tai perheneuvolan työntekijä. Tällöin tarvitaan oppilaan yksilöity kirjallinen suostumus. Jos oppilaalla ei ole edellytyksiä arvioida asiaa, suostumuksen voi antaa huoltaja (19 §).

Asiantuntijaryhmällä on oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja (19§)

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot opiskeluhuoltokertomukseen. (14§, 20§)

Asiantuntijaryhmä

- selvittää oppilaan tilannetta ja mitä hänen tukemisekseen on aikaisemmin tehty
- tekee suunnitelman, miten oppilaan tilannetta selvitetään edelleen ja miten häntä tuetaan
- toteuttaa tehtyä suunnitelmaa
- sopii oppilaan tilanteen seurannasta

4.1.4 Oppilashuollon käytössä olevia keinoja:

- koulun omien tukiovetus-, erityisopetus-, ja ohjaajaresurssien käyttö tai muut tavallisuudesta poikkeavat opetusjärjestelyt
- kouluterveydenhoitajan ja – lääkärin palvelut ja sitä kautta tarvittaessa erikoissairaanhoidon palvelut
- kuraattori- ja psykologipalvelut

- ohjeistukset opettajille yhteneväisistä menettelytavoista tietyn oppilaan kanssa
- nuorisotoimen tarjoamat tukimuodot
- sosiaalitoimen tarjoamat tukimuodot
- muut mm. srk:n tarjoamat tukimuodot
- perheneuvolan antama konsultaatio tai ohjaaminen näiden palveluiden piiriin
- verkostopalaveri ja läheisneuvonpito

Ilmoitusvelvollisuus ja yhteydenottovelvollisuus: Lastensuojelulaki 25 § ja sosiaalihuoltolaki 35 §

Lastensuojelulaki velvoittaa kaikkia oppilashuoltoryhmän jäseniä ja koulun henkilökuntaa.

*”Sosiaali- ja terveydenhuollon ja lasten päivähoidon, **opetustoimen**, nuorisotoimen, poliisitoimen, Rikosseuraamuslaitoksen, palo- ja pelastustoimen, sosiaalipalvelujen, lasten päivähoidon tai terveydenhuollon palvelujen tuottajan, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän, seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan, ... vastaanottokeskuksen ja järjestelykeskuksen, hätäkeskustoimintaa taikka **koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa** harjoittavan yksikön palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat henkilöt sekä kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt **ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.**”*

Myös muu kuin edellä mainittu henkilö voi tehdä tällaisen ilmoituksen.

Lastensuojelulain mukaisesti on tehtävä lastensuojeluilmoitus

- lapsesta, jonka hoidon tai huolenpidon tarve,
- kehitystä vaarantavat olosuhteet tai
- oma käyttäytyminen edellyttävät lastensuojelutarpeen selvittämistä.

Jokaisen aikuisen on syytä ja useiden viranomaisten sekä lasten kanssa työskentelevien on velvollisuus puuttua asiaan, kun epäilee lapsen hyvinvoinnin olevan uhattuna. Tällaisia esimerkkejä ovat mm. lapsi, joka vaikuttaa olevan huonosti hoidettu, turvaton, liikaa yksin tai myöhään ulkona. Lastensuojeluilmoitus tulee tehdä myös tilanteissa, joissa lasta laiminlyödään eikä lapsi saa ikätasonsa edellyttämää hoivaa ja huolenpitoa, lasta pahoinpidellään tai käytetään seksuaalisesti hyväksi tai vanhemmilla tai muilla lapsesta huolehtivilla henkilöillä on uupumisen, päihde- tai mielenterveysongelman tai muun syyn vuoksi vaikeuksia huolehtia lapsesta. Myös lapsen oma käyttäytyminen, esimerkiksi päihteiden käyttö tai rikollisuus, itsensä tai muiden vahingoittaminen, koulukiusaaminen tai kiusatuksi tuleminen voivat olla lastensuojeluilmoituksen perustana.

Ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempiansa kanssa tehtynä **pyyntönä lastensuojelun tarpeen arvioimiseksi.**

Ilmoitusvelvollisilla on **lisäksi** velvollisuus tehdä ilmoitus suoraan **poliisille** jos on syytä epäillä, **että lapseen on kohdistettu seksuaalirikos tai henkeen ja terveyteen kohdistuva rikos** (jossa enimmäisrangaistus on vähintään 2 vuotta vankeutta).

Jos on epävarma pitääkö ilmoitus tehdä, asiassa voi aina konsultoida lastensuojelun sosiaalityöntekijää ja/tai poliisia.

Sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaan opetustoimen henkilöllä on myös **velvollisuus ohjata perhe hakemaan sosiaalipalveluita**, jos sosiaalihuollon tarve on ilmeinen. Hän voi myös perheen suostumuksella itse olla yhteydessä sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi. Jos suostumusta ei saada ja lapsen etu sitä välttämättä vaatii, on ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta tehtävä viipymättä salassapitosäännösten estämättä.

Tämän säännöksen tavoitteena on **lisätä ajoissa tehtyjä yhteydenottoja ja yhteistyötä asiakkaiden kanssa sekä monialaista yhteistyötä**. Koulun näkökulmasta se myös **helpottaa perheiden ohjaamista palveluiden piiriin, koska perheelle ei heti synny lastensuojeluasiakkuutta**.

4.2 Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Tarvittaessa yksilökohtaista oppilashuoltoa järjestetään yhteistyössä myös koulun ulkopuolisten palvelujen sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Tällaisia tahoja ovat lastensuojelu, perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu, perheneuvolapalvelut, nuorisopalvelut, poliisi sekä seurakunnan palvelut.

4.2.1 Sosiaalihuollon palvelut

Lapsiperhepalvelut

Perhepalveluista vastaavat sosiaalityöntekijät osallistuvat asiantuntijoina koulujen oppilashuoltoryhmiin. Heitä voi pyytää mukaan monialaisen asiantuntijaryhmän jäseneksi (oppilaan suostumuksella). Sosiaalityöntekijät neuvovat, ohjaavat ja auttavat selvittämään sosiaalisia ongelmia yhteistyössä perheen ja tarvittaessa muiden perhettä tukevien tahojen kanssa. Sosiaalityöntekijä järjestää tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät perheiden turvallisuutta ja suoriutumista. Yleisiä perhettä tukevia sosiaalipalveluita ovat mm. sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus, kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe tai –henkilö, vertaisryhmätoiminta ja kasvatus- ja perheneuvonta. Lähtökohtana palvelujen saamiselle on palvelutarpeen arviointi. Kullakin perheellä on oikeus omatyöntekijään (perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä)

Lastensuojelu

Kun sosiaalityöntekijä on vastaanottanut lastensuojeluilmoituksen tai muutoin saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta on tarvittaessa aloitettava **lastensuojelutarpeen selvitys**. Selvityksessä arvioidaan lapsen kasvuolosuhteita, huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta sekä lastensuojelutoimenpiteiden tarvetta. Selvityksen tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvita myös koulun näkemystä lapsen tilanteesta.

Suuri osa lastensuojelutyöstä tehdään avohuoltona. Avohuollon tukitoimien tarkoituksena on edistää ja tukea lapsen myönteistä kehitystä sekä tukea ja vahvistaa vanhempien kasvatuskäytännön ja -mahdollisuuksia. Avohuollon tukitoimia ovat sosiaalipalvelujen lisäksi mm. neuvonta ja ohjaus, lastensuojelun perhetyö, tukiperhe tai -henkilö, tukeminen koulunkäynnissä tai harrastuksissa, erityispalveluihin ohjaaminen, lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle sekä koko perheelle tarkoitettu perhekuntoutus. (Lastensuojelulaki 34-36 §.)

Suonenjoella on kaksi perhepalveluiden sosiaalityöntekijää ja johtava sosiaalityöntekijä. Heiltä voi kysyä puhelimitse neuvoa lapsiperheiden ja nuorten asioissa.

Johtava sosiaalityöntekijä 044 758 1451, sosiaalityöntekijät 0400 875 229, 044 758 1430

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheillä on oikeus saada kotipalvelua, kun se on välttämätöntä lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kotipalvelua annetaan toimintakykyä alentavan syyn, kuten sairauden, synnytyksen, vamman tai uupumuksen vuoksi, tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Erityisellä perhetilanteella tarkoitetaan esimerkiksi perheenjäsenen kuolemaa, vanhempien eroa tai tilannetta, jossa toinen vanhemmista on vankilassa. Erityinen perhetilanne voi olla myös perheessä, jossa on kaksoset tai omainen hoidettavana.

Lapsiperheiden kotipalvelun keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Tämä tapahtuu opastamalla perhettä lasten ja kodinhoidossa ja vahvistamalla arjen taitoja. Lapsiperheiden kotipalvelu on lyhytkestoista, tilapäistä kodinhoidollista apua. Suonenjoen kotihoidossa on yksi lapsiperhetyöntekijä. Kotipalvelu on maksullista palvelua (vuosi 2016 0-2 h 10 e, 2-4 h 20 e, yli 4 h 30 e)

Lapsiperhetyöntekijä 044 758 1439

Perhetyö

Perhetyö on joko yleistä perhepalvelua tai lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Tarkoituksena on tukea ja auttaa lapsiperheitä kriisi- ja ongelmatilanteissa ja silloin, kun perheen ja vanhempien omat voimavarat ovat jostain syystä riittämättömät. Perhetyön avulla tuetaan vanhemmuutta, ohjataan lasten hoidossa ja kasvatuksessa, ohjataan kodin arjen ja arkirutiinien hallintaan kuten läksy- ym. kouluasioissa, vahvistetaan perheen toimintakykyä, tuetaan perheen vuorovaikutustaitoja, tuetaan perheen sosiaalisen verkoston laajentamista ja ehkäistään syrjäytymistä. Suonenjoella työskentelee kaksi perhetyöntekijää. Perhetyöntekijät tekevät yhteistyötä mm. opettajien, kouluterveydenhoitajan sekä koulukuraattorin kanssa, heitä voi pyytää mukaan koulupalaveriin. Perheiden asiat käsitellään luottamuksellisesti.

Perhetyöntekijät 0400 814 767, 0400 965 135

4.2.2 Perheneuvolapalvelut

Kasvatus- ja perheneuvonnalla tarkoitetaan asiantuntija-avun antamista kasvatus- ja perheasioissa sekä lapsen myönteistä kehitystä edistävää sosiaalista, psykologista ja lääketieteellistä tutkimusta ja hoitoa.

Perheneuvolaan voi hakeutua, jos perheessä on vaikea elämäntilanne, huolta lapsen kehityksestä tai käyttäytymisestä tai vanhemmat tuntevat tarvetta saada tukea lapsen kasvatukseen.

Suonenjoen sosiaalilautakunta ostaa perheneuvolapalvelut Tietotaito Group Suomi Oy:ltä, jonka psykologit pitävät vastaanottoa Suonenjoella. Perheneuvolaan hakeudutaan sosiaalitoimiston sosiaalityöntekijöiden, terveystieteiden psykologin, terveydenhoitajien, koulupsykologin tai koulukuraattorin kautta tai perhe voi hakeutua itse. Psykologit tekevät tiivistä yhteistyötä sosiaalitoimen, koulun ja terveydenhuollon kanssa. Sekä vanhemmilla että koulun henkilökunnalla on mahdollisuus saada neuvontaa myös puhelimitse. Psykologilla on puhelinaika kahtena päivänä viikossa.

Perheneuvolalla on sosiaalitoimen kanssa yhteinen tiimiaika kahden viikon välein, missä koulukuraattori, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitajat ovat voineet olla mukana ja toimineet näin yhteistyölinkkinä koulun ja perheneuvolan välillä.

Vakavasti oireilevat lapset hoidetaan lastenpsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa KYS:ssa.

4.2.3 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Suonenjoella järjestetään kaikilla alakouluilla koululaisten iltapäivätoimintaa, jota hallinnoi koulutoimi. Nuorisotoimi hoitaa käytännön toteutuksen. Toiminta on tarkoitettu 1-2 lk:n oppilaille ja erityisopetuksen 3-9 lk:n oppilaille. Toiminta on suunniteltu siten, että lapsella on mahdollisuus liikkumiseen, ulkoiluun, sosiaaliseen vuorovaikutukseen, esteettisiin kokemuksiin, leikkiin ja lepoon. Sisällöissä huomioidaan myös lasten toiveet.

Iltapäivätoiminnassa tarjotaan välipala. Tarkoitus ei ole jatkaa lapsen koulupäivää, vaan tarjota mahdollisuus turvalliseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan ja aikuisen läsnäoloon. Iltapäivätoimintaa on tällä hetkellä kaikilla alakouluilla.

Koulun näkökulmasta iltapäivätoiminta tukee hyvin pienen koululaisen hyvinvointia. Se tukee myös oppimista, sillä iltapäivän aikana on mahdollista tehdä läksyjä ohjatusti. Iltapäivätoiminnan ohjaajat myös pystyvät ohjaamaan lapsen käyttäytymistä vapaammissa ryhmätilanteissa. Tarvittaessa voivat iltapäivätoiminnan ohjaajat ja koulun henkilökunta tehdä tiiviimpääkin yhteistyötä yhdessä vanhempien kanssa lapsen tilanteen selvittämiseksi ja tukemiseksi.

4.2.4 Poliisi

Poliisia voidaan konsultoida ja tarvittaessa pyytää mukaan oppilaspalaveriin.

4.2.5 Seurakunnan lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyö sekä diakoninen perhetyö

Seurakunnan lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyö sekä diakoninen perhetyö kohtaavat koululaisia ja/tai heidän vanhempiaan leirikoulussa, joissakin koulun tapahtumapäivissä, kaupungin kanssa yhteistyössä toteutetuissa tapahtumissa kuten päihdekasvatuksessa, vanhempainilloissa, kouluvierailuissa, aamunavauksissa, koulukirkoissa sekä juhla-aikojen tapahtumissa.

Kouluajan ulkopuolella kohtaamisia on kerhoissa, avointen ovien illoissa sekä lastenleirien puitteissa.

Oppilashuollosta voidaan ohjata oppilaita srk:n toimintojen piiriin ja joissakin tilanteissa lapsen/nuoren tarvitsema tukihenkilö voi löytyä srk:n työntekijöiden joukosta. Seurakunta

on pystynyt joinakin vuosina järjestämään vertaisryhmätoimintaa kuraattorin ja terveydenhoitajan ehdottamille harrastus- ja kaveritoiminnan ulkopuolella oleville lapsille.

4.3 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen (ja sairaalaopetuksen) yhteydessä

Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden ”ympäri” voidaan myös tarvittaessa koota monialainen asiantuntijaryhmä. Usein samoilla oppilailla voi olla vaikeuksia ja tuen tarvetta oppimisen ohella muilla elämän alueilla ja nämä asiat kietoutuvat yhteen. Kirjattaessa asioita kuitenkin oppimiseen liittyvät asiat kirjataan oppimisen tuen asiakirjoihin ja oppilashuollolliset selvittelyt ja tukimuodot oppilashuoltokertomukseen.

Tukimuotoja aloitettaessa tulee opettajien tarpeen mukaan tehdä yhteistyötä oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti.

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja hankittava oppilaan opetuksesta vastaavilta selvitys oppimisen etenemisestä ja oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä tehty selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta sekä tehtävää näiden perusteella arvio erityisen tuen tarpeesta (pedagoginen selvitys). Pedagogista selvitystä on tarvittaessa täydennettävä psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Näitä arvioita ja selvityksiä ei enää kuitenkaan käsitellä oppilashuoltoryhmän kokouksessa vaan ne voivat tapahtua koulun arjessa konsultaation muodossa tai yhteisissä oppilaspalaverissa.

Lapsen/nuoren ollessa sairaalaopetuksessa on tärkein yhteyshenkilö oma opettaja, joka pitää yhteyttä sairaalan opettajaan. On hyvä, jos hoitoneuvotteluihin voi opettajan osallistua myös joku toinen oppilashuoltohenkilöstöstä. Hoitojakson päättyessä omaan kouluun siirtyminen toteutetaan ’saattaen vaihto’ -periaatteella yhteistyössä oppilaan, huoltajien, hoidon ja oman koulun kanssa. Portaittainen siirtyminen tukee oppilaan hoitojaksolla ja opetuksessa saavutettujen taitojen kestävyttä ja yleistymistä oman koulun ympäristöön.

4.4 Oppilashuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksen epäämisen yhteydessä

Oppilaalle tarjotaan mahdollisuutta käyttää oppilashuollon palveluita ja mahdollisuutta tulla kuulluksi ja autetuksi myös koulun rangaistusten yhteydessä. Tämä tulee muistaa, etenkin jos kyseessä on oppilaalle hankala tai kriisitilanne. Jos oppilas ei ole halukas oppilashuollon tukeen, mutta koulussa arvellaan, että hänellä on tuen tarvetta, tehdään lastensuojeluilmoitus.

4.5 Oppilashuoltokertomuksen laatiminen ja säilyttäminen

Kun monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen oppilaan oppilashuollon tarvetta tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovittuja tukitoimia, vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät oppilasta koskevat tiedot oppilashuoltokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia (20 §)

Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi. Oppilashuoltokertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- 1) oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- 2) asian aihe ja vireillepanija
- 3) opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet
- 4) tiedot asian käsittelystä asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätöksen toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- 5) toteutetut toimenpiteet
- 6) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virkanimikkeensä.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Käytännössä kirjaaminen aloitetaan, kun ensimmäistä kertaa aletaan selvittää oppilaan ja tarvittaessa hänen huoltajansa kanssa oppilashuollollista asiaa, siten että paikalla on opetushenkilöstön ohella oppilashuollon henkilöitä (= monialaisen asiantuntijaryhmän ensimmäinen tapaaminen). Suonenjoen kouluissa on käytäntö, että suostumus asian käsittelyyn pyydetään oppilaalta ja huoltajalta kirjallisesti ja se tulee tehdä viimeistään tapaamisen alussa. Suostumuslomake liitetään oppilaan oppilashuoltokertomukseen. Tapaamisessa kartoitetaan aluksi, mitä kaikkea tähän asti on jo tehty. Opettajan on hyvä kirjata itselleen muistiin jo aiemmin esim. millaista yhteistyötä on tehty huoltajien kanssa, mitä keinoja itse on jo käyttänyt, ketä on konsultoinut.

livesden koulussa on opiskeluhuoltorekisteri, jonka vastuuhenkilönä toimii rehtori. Rekisteriin tallennetaan oppilashuollossa laaditut opiskeluhuoltokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut ja saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat. Oppilashuoltokertomukset tallennetaan salasanalliselle muistitikulle, jota rehtori säilyttää kansliassaan. Rekisterin vastuuhenkilö määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet sanottuun rekisteriin tallennettaviin tietoihin. (21§)

4.5.1 Salassapito

Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä opiskelijaa taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Oppilaitoksen henkilöstö, opiskeluhuoltopalveluja toteuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt taikka niiden toimeksiannosta tai muutoin niiden lukuun opiskeluhuollon toimenpiteisiin osallistuvat ammattihenkilöt, opetusharjoittelua suorittavat ja muut opetuksen tai yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteutukseen osallistuvat henkilöt taikka opetuksen ja koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet eivät saa antaa sivullisille yksilökohtaisen opiskeluhuollon asiakirjoihin sisältyviä tai muuten tietoonsa saamia yksittäistä opiskelijaa koskevia salassa pidettäviä tietoja, jos siihen ei ole:

- 1) asianomaisen henkilön tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen laillisen edustajansa kirjallista, yksilöityä suostumusta; taikka
- 2) tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä.

Sivullisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei osallistu asianomaisen opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarpeen selvittämiseen tai sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden salassapitovelvoitteista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22 §:ssä (*asiakirjasalaisuus*) ja 23 §:ssä (*vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto*).

Oikeus poiketa salassapitovelvollisuudesta

Oppilaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Jos oppilas siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta.

5 Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltoa järjestetään ja suunnitellaan yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilaat ja huoltajat voidaan ottaa mukaan oppilashuoltokokouksiin tai heidän mielipiteensä voidaan kuulla muulla tavoin. Oppilashuollosta tulee tiedottaa niin oppilaille kuin huoltajillekin.

5.1 Oppilaat ja huoltajat mukana oppilashuollon suunnittelussa ja toteuttamisessa

Yhteisöllistä oppilashuoltoa suunniteltaessa ja arvioitaessa voidaan oppilaiden ja huoltajien mielipidettä kuulla

- kutsumalla oppilaiden ja vanhempien edustajia oppilashuoltoryhmän kokoukseen
- pyytämällä oppilaskunnan hallitusta käsittelemään ko. asiaa
- tekemällä kyselyitä oppilaille luokissa
- pyytämällä huoltajien kannanottoa Wilman kautta
- keskustelemalla asioista vanhempainilloissa

Oppilashuollon toteuttamisessa oppilaskunnan hallituksella on tärkeä rooli. He järjestävät monenlaista viihtyisyyttä ja yhteishenkeä lisäävää toimintaa. Lisäksi he pyrkivät omalla toiminnallaan ehkäisemään kiusaamista ja parantamaan luokkien yhteishenkeä.

Vanhempia kutsutaan mukaan oman lapsensa asioiden käsittelyyn, hankalien kiusaamistapausten selvittelyyn ja luokkakohtaisiin vanhempainiltoihin. Lisäksi vanhempia tarvitaan mukaan ja valvojiksi koulun erilaisiin tapahtumiin ja retkille.

5.2 Tiedottaminen

Oppilashuollon palveluista ja muusta oppilashuollosta tiedotetaan seuraavasti:

Oppilaille:

- luokanopettajat omalle luokalleen
- oppilaskunnan hallitukselle tiedottavat ko. toiminnasta vastaavat opettajat
- terveystarkastusten yhteydessä
- kuraattori esittäytyy 1. luokille, tapaa kaikki 6. luokkalaiset ja mahdollisuuksien mukaan vierailee luokissa
- päivänavausten yhteydessä käsitellään oppilashuollollisia ja lasten hyvinvointiin liittyviä teemoja

Huoltajille:

- Peda.net sivuille
- vanhempainilloissa
- Wilman kautta

6 Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Oppilashuoltoryhmä seuraa vuosittain oppilashuoltotyön toteutumista ja raportoi tilanteesta oppilashuollon ohjausryhmälle.

Oppilashuollon toteutumista arvioidaan mm. seuraavilla ”indikaattoreilla”

- terveydenhoitaja ja –lääkäripalvelun riittävyys
- psykologi- ja kuraattoripalveluiden saatavuus määräajassa
- oppimisen tuen toteutuminen
- kouluterveyskyselyn ja tasa-arvokyselyn tulokset
- poissaolotilanne ja poissaoloihin puuttumisen toimivuus
- jatkohoitoon ja tukitoimien piiriin pääsy, lastensuojeluilmoitusten määrä
- kiusaamistilanne
- kummioppilastoiminnan toteutuminen
- oppilaskuntatoiminta
- yhteisöllisten tapahtumien määrä ja onnistuminen
- yhteistyön sujuminen eri yhteistyötahojen kanssa : lastensuojelu, poliisi, perheneuvola, jne.

Tilannetta arvioidaan kevätkauden viimeisessä oppilashuoltoryhmän kokouksessa, minkä perusteella laaditaan raportti. Raportti toimitetaan ohjausryhmälle ja se voidaan laittaa nähtäväksi koulun peda.net sivuille.